

Sygn. akt II Ca 305/14

POSTANOWIENIE

Dnia 11 sierpnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Paweł Hochman (spr.)
Sędziowie:	SSO Stanisław Łęgosz SSO Beata Grochulska
Protokolant:	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 sierpnia 2014 roku

sprawy z wniosku A. U.

z udziałem Z. U. (1)

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od postanowienia Sądu Rejonowego w Radomsku z dnia 17 marca 2014 roku, sygn. akt I Ns 144/12

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten tylko sposób, że płatność zasądzonej w punkcie trzecim kwoty 1088 (jeden tysiąc osiemdziesiąt osiem) złotych rozłożyć na 11 rat miesięcznych płatnych do 15-go każdego miesiąca poczynając od 15 grudnia 2014 roku ; pierwsza w wysokości 88 (osiemdziesiąt osiem) złotych, pozostałe w wysokości po 100 (sto) złotych, a w pozostałym zakresie apelację oddalić;

2. nie obciążać wnioskodawczyni obowiązkiem zwrotu na rzecz uczestnika kosztów postępowania za instancję odwoławczą.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 305/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 17 marca 2014 roku Sąd Rejonowy w Radomsku po rozpoznaniu sprawy z wniosku A. U. z udziałem Z. U. (1) o podział majątku wspólnego:

1. ustalił, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków A. U. i Z. U. (1) wchodzi następujące składniki majątkowe:

- a) wersalka w kolorze jasnego beżu o wartości 238 zł;
- b) pralka automatyczna (...) o wartości 361 zł;
- c) segment pokojowy koloru brązowego, składający się z szafy dwudrzwiowej, - szafy jednodrzwiowej i części środkowej częściowo oszklonej o wartości 885 zł;
- d) segment kuchenny składający się z czterech szafek wiszących i czterech szafek stojących o wartości 350 zł;
- e) zastawa kuchenna składająca się z: garnków emaliowanych zdekompletowanych w ilości czterech sztuk o różnych średnicach, talerzy różnych zdekompletowanych w ilości osiemnastu sztuk, talerzyków deserowych koloru brązowego we wzory w ilości pięciu sztuk zdekompletowanych, szklanek różnych zdekompletowanych w ilości trzydziestu sztuk, kieliszków różnej wielkości zdekompletowanych w ilości dwudziestu sześciu sztuk o łącznej wartości 372 zł;
- f) komplet sztućców ze stali nierdzewnej na dwanaście osób w walizce o wartości 240 zł;
- g) kryształ w postaci: wazoników w ilości dwóch sztuk, koszyczka małego, cukiernic małych w ilości dwóch sztuk oraz siedmiu szklanek o łącznej wartości 160 zł;
- h) wazoniki kolorowe z ozdobami w ilości trzech sztuk o wartości 65 zł;
- i) dywan koloru bordowego we wzory o wymiarach 2,5 m x 3,0 m o wartości 109 zł;
- j) dywan koloru pomarańczowego w zielone wzory o wartości 112 zł;
- k) wykładzina podłogowa (linoleum) o wymiarach 2,0 m x 3,0 m w kolorze beżowym drewnopodobnym o wartości 73 zł;
- l) chodniki koloru bordowego we wzory o wymiarach 1,0 m x 1,0 m w ilości dwóch sztuk o łącznej wartości 20 zł;
- m) trzy komplety pościeli z kory składające się z poszwy i dwóch poszewek każdy o łącznej wartości 36 zł;
- n) kołdra z wypełnieniem wełnianym o wartości 47 zł;
- o) kołdra z wypełnieniem z anilany o wartości 25 zł;
- p) dwie poduszki wypełnione pierzem o wymiarach 70x80 cm i 50x45 cm o łącznej wartości 33 zł;
- q) obrusy w ilości dwóch sztuk, w tym jeden biały o wymiarach 150x100 cm i drugi beżowy we wzory okrągły o średnicy 120 cm o łącznej wartości 16 zł;
- r) świecznik mosiężny o wysokości 120 cm na sześć świec o wartości 39 zł;
- s) kwietnik wiklinowy na cztery doniczki o wartości 54 zł;
- t) trzy komplety zasłon okiennych o wysokości 2,5 m i szerokości 4,5 m, w tym jeden koloru żółtego i dwa koloru beżowego o łącznej wartości 45 zł;
- u) firany żakardowe w ilości trzech sztuk o wysokości 2,5 m i szerokości 4,5 m o łącznej wartości 56 zł;

- v) telewizor kineskopowy D. (...) cali o wartości 400 zł;
- w) meble łazienkowe w postaci szafki pod umywalkę o wartości 61 zł;
- x) stół kuchenny o wymiarach 120 cm x 60 cm o wartości 26 zł;
- y) mikrofalówka (...) koloru srebrnego o wartości 171 zł ;
- z) lodówka (...) koloru białego o wartości 302 zł;
- aa) kuchnia gazowa (...) koloru białego o wartości 440 zł;
- bb) garnki nierdzewne w ilości sześciu sztuk o łącznej wartości 98 zł;
- cc) talerze głębokie i płytkie w ilości dwudziestu sztuk, zdekompletowane o łącznej wartości 42 zł.

2. dokonał podziału majątku wspólnego byłych małżonków A. U. i Z. U. (1) w ten sposób, że:

a) przyznał na wyłączną własność wnioskodawczyni A. U. składniki majątkowe opisane w punkcie 1 a), b), c), e), f), g), h), i), j), k), l), m), n) o), p), q), r), s), t), u), v), bb) i cc);

b) przyznał na wyłączną własność uczestnika Z. U. (1) składniki majątkowe opisane w punkcie 1 d), w), x), y), z), aa);

3. tytułem dopłaty zasądzić od wnioskodawczym A. U. na rzecz uczestnika Z. U. (1) kwotę 1.088 zł (tysiąc osiemdziesiąt osiem złotych) płatną w terminie jednego miesiąca od chwili uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności;

4. nakazał uczestnikowi Z. U. (1) wydanie w wyłączne władanie wnioskodawczym A. U. składników majątkowych opisanych w punkcie 1 a), b), c), e), f), g), h), i), j), k), l), m), n), o), p), q), r), s), t), u), v) - w terminie jednego miesiąca od chwili uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie;

5. oddalił wniosek o podział majątku w pozostałym zakresie;

6. przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa — Kasy Sądu Rejonowego w Radomsku na rzecz adw. W. B. kwotę 2.952 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu wnioskodawczym A. U.;

7. oddalił wniosek uczestnika Z. U. (1) o zasądzenie od wnioskodawczym A. U. na rzecz uczestnika Z. U. (1) kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych;

8. ustalili, że każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie we własnym zakresie;

9. nie obciążał wnioskodawczym i uczestnika nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia Sądu Rejonowego.

Wnioskodawczyni A. U. i uczestnik Z. U. (1) byli małżeństwem w okresie od 22 czerwca 2002 roku do 16 września 2010 roku. Wyrokiem z dnia 16 września 2010 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I C 1261/09 Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim I Wydział Cywilny rozwiązał przez rozwód związek małżeński wnioskodawczym i uczestnika.

W czasie małżeństwa zamieszkiwali na stanowiącej odrębną własność uczestnika Z. U. (1) nieruchomości położonej w miejscowości (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Radomsku prowadzona jest księga wieczysta Kw Nr (...), która to nieruchomość stanowiła wcześniej własność rodziców uczestnika Z. U. (1) — A. i S. U.. Wnioskodawczyni i

uczestnik po ślubie zamieszkali na górze, zaś rodzice uczestnika na dole budynku mieszkalnego usytuowanego na tej nieruchomości.

Po zawarciu związku małżeńskiego uczestnik Z. U. (1) w dniu 25 maja 2005 roku sprzedał stanowiącą jego majątek odrębny i nabytą jeszcze przed ślubem nieruchomość położoną w D.. Z tytułu sprzedaży uzyskał kwotę 10.000 złotych, którą w całości przeznaczył na remont budynku mieszkalnego w miejscowości (...).

Góra domu uczestnika początkowo pozbawiona była kuchni. Były tam dwa duże i dwa mniejsze pokoje. W ramach remontu z jednego pokoju została wydzielona kuchnia oraz łazienka z ubikacją. Była zrywana podłoga, robiona wylewka, zostały położone płytki w kuchni, korytarzu i ganku. Ponadto był kupiony prysznic, umywalki, sedes oraz położone płytki w łazience. Były wykonane podłogi w dwóch pokojach, były robione wylewki, na które został położony gumolit. Prace remontowe były wykonywane systemem gospodarczym. Wykonywał je w większości sam uczestnik wraz ze swoim szwagrem S. B..

W czasie trwania związku małżeńskiego wnioskodawczym i uczestnika zostało wykonane ogrodzenie posesji w postaci siatki z słupkami na podmurówce. Na nieruchomości został także wybudowany zbiornik asenizacyjny (szambo). Prace budowlane były wykonywane systemem gospodarczym. Zbiornik asenizacyjny budował uczestnik Z. U. (1) wraz ze swoim ojcem i szwagrem. Ogrodzenie wraz z podmurówką finansowali rodzice uczestnika, którzy wzięli nawet na ten cel pożyczkę, zaś wykonywał je uczestnik wraz ze swoim szwagrem S. B. oraz ojcem S. U.. Rodzice uczestnika zakupili siatkę, cement, piasek i słupki do budowy ogrodzenia. Materiały na budowę zbiornika asenizacyjnego w postaci stempli oraz części desek pochodziły od szwagra uczestnika – S. B., który nie wziął za nie pieniędzy, część desek pochodziła z zerwanej podłogi w budynku mieszkalnym. Pieniądze na żwir i cement dali rodzice uczestnika. Uczestnik Z. U. (1) nie płacił za nic przy robieniu szamba.

Wnioskodawczym pomagała przy budowaniu szamba, nosząc gruz.

Już po rozwodzie uczestnik Z. U. (2) dokonał wymiany okien w budynku mieszkalnym w części zajmowanej przez siebie i dzieci. Wymiana okien i stolarki okiennej miała miejsce w 2011 roku, na podstawie umowy zawartej w dniu 20 czerwca 2011 roku przez uczestnika z firmą PPHU (...) s.c. D. i S. Z.. Ponadto także już po rozwodzie uczestnik położył panele w dwóch pokojach.

Łączna wartość nakładów poniesionych na nieruchomość uczestnika od chwili zawarcia związku małżeńskiego przez wnioskodawczynię i uczestnika wynosi 14.799 złotych. Wartość nakładów na nieruchomość uczestnika poniesionych na remont łazienki, kuchni, WC oraz pokoi (obejmujących wylewki, położenie płytek podłogowych i ściennych, osadzenie drzwi z futrynami, wykonanie ściany pomiędzy kuchnią i łazienką i WC, wyposażenie łazienki i WC w kabinę prysznicową PCV, umywalki, sedes, instalacje elektryczną, wodociągową i kanalizacyjną) wynosi 6.104 złote. Wartość nakładu w postaci wymiany okien dokonanej w 2011 roku wynosi 855 złotych. Wartość nakładu na remont budynku gospodarczego w postaci wymiany pokrycia dachu na blachę trapezową wynosi 3.240 złotych. Wartość nakładu w postaci wykonania ogrodzenia z siatki na podmurówce wynosi 3.400 złotych, zaś wartość nakładu w postaci szamba z dnem wyłożonym folią 1.200 złotych. Wszystkie wykonane nakłady należą do nakładów, które w rezultacie zwiększają wartość nieruchomości.

W czasie trwania związku małżeńskiego wnioskodawczym i uczestnik zakupili lub otrzymali w drodze umowy darowizny, bądź jako prezent ślubny składniki majątkowe, z których do chwili obecnej istnieją nadal:

- wersalka w kolorze jasnego beżu o aktualnej wartości 238 złotych;
- pralka automatyczna (...) o aktualnej wartości 361 złotych;
- segment pokojowy koloru brązowego, składający się z szafy dwudrzwiowej, szafy jednodrzwiowej i części środkowej częściowo oszklonej o aktualnej wartości 885 złotych;

- segment kuchenny składający się z czterech szafek wiszących i czterech szafek stojących o aktualnej wartości 350 złotych;
- zastawa kuchenna składająca się z: garnków emaliowanych zdekompletowanych w ilości czterech sztuk o różnych średnicach, talerzy różnych zdekompletowanych w ilości osiemnastu sztuk, talerzyków deserowych koloru brązowego we wzory w ilości pięciu sztuk zdekompletowanych, szklanek różnych zdekompletowanych w ilości trzydziestu sztuk, kieliszków różnej wielkości zdekompletowanych w ilości dwudziestu sześciu sztuk o aktualnej łącznej wartości 372 złote;
- komplet sztućców ze stali nierdzewnej na dwanaście osób w walizce o aktualnej wartości 240 złotych;
- kryształ w postaci: wazoników w ilości dwóch sztuk, koszyczka małego, cukiernic małych w ilości dwóch sztuk oraz siedmiu szklanek o aktualnej łącznej wartości 160 złotych;
- wazoniki kolorowe z ozdobami w ilości trzech sztuk o aktualnej wartości 65 złotych;
- dywan koloru bordowego we wzory o wymiarach 2,5 m x 3,0 m o aktualnej wartości 109 złotych;
- dywan koloru pomarańczowego w zielone wzory o aktualnej wartości 112 złotych;
- wykładzina podłogowa (linoleum) o wymiarach 2,0 m x 3,0 m w kolorze beżowym drewnopodobnym o aktualnej wartości 73 złote;
- chodniki koloru bordowego we wzory o wymiarach 1,0 m x 1,0 m w ilości dwóch sztuk o aktualnej łącznej wartości 20 złotych;
- trzy komplety pościeli z kory składające się z poszwy i dwóch poszewek każdy o aktualnej łącznej wartości 36 złotych;
- kołdra z wypełnieniem wełnianym o aktualnej wartości 47 złotych;
- kołdra z wypełnieniem z anilany o aktualnej wartości 25 złotych;
- dwie poduszki wypełnione pierzem o wymiarach 70x80 cm i 50x45 cm o aktualnej łącznej wartości 33 złote;
- obrusy w ilości dwóch sztuk, w tym jeden biały o wymiarach 150x100 cm i drugi beżowy we wzory okrągły o średnicy 120 cm o aktualnej łącznej wartości 16 złotych;
- świecznik mosiężny o wysokości 120 cm na sześć świec o aktualnej wartości 39 złotych;
- kwiatnik wiklinowy na cztery doniczki o aktualnej wartości 54 złote;
- trzy komplety zasłon okiennych o wysokości 2,5 m i szerokości 4,5 m, w tym jeden koloru żółtego i dwa koloru beżowego o aktualnej łącznej wartości 45 złotych;
- firany żakardowe w ilości trzech sztuk o wysokości 2,5 m i szerokości 4,5 m o aktualnej łącznej wartości 56 złotych;
- telewizor kineskopowy D. (...) cali o aktualnej wartości 400 złotych; - meble łazienkowe w postaci szafki pod umywalkę o aktualnej wartości 61 złotych;
- stół kuchenny o wymiarach 120 cm x 60 cm o aktualnej wartości 26 złotych;
- mikrofalówka (...) koloru srebrnego o aktualnej wartości 171 złotych;
- lodówka (...) koloru białego o aktualnej wartości 302 złote;

- kuchnia gazowa (...) koloru białego o aktualnej wartości 440 złotych;
- garnki nierdzewne w ilości sześciu sztuk o aktualnej łącznej wartości 98 złotych;
- talerze głębokie i płytkie w ilości dwudziestu sztuk, zdekompletowane o aktualnej łącznej wartości 42 złote.

Spośród wymienionych wyżej składników majątkowych składniki opisane w punkcie bb) i cc) znajdują się w posiadaniu wnioskodawczyni, zaś pozostałe składniki majątkowe w posiadaniu uczestnika.

Jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego uczestnik Z. U. (1) posiadał zarejestrowany na siebie samochód osobowy marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...), który sprzedał w dniu 10 lutego 2006 roku.

Natomiast już po rozwodzie z wnioskodawczynią, na podstawie umowy kupna – sprzedaży z dnia 3 kwietnia 2011 roku uczestnik Z. U. (1) kupił samochód osobowy M. L. o numerze rejestracyjnym (...).

A. U. od wielu lat cierpi na schizofrenię paranoidalną. Obecnie utrzymuje się z renty socjalnej w wysokości 520 złotych.

Dokonując oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności podkreślił, że zgromadzenie i ocena materiału dowodowego w tej sprawie była szczególnie utrudniona. Z uwagi na chorobę, na którą cierpi wnioskodawczym (schizofrenia paranoidalna), Sąd musiał podchodzić do jej twierdzeń ze szczególną wnikliwością i zarazem ostrożnością, uznając jej twierdzenia za udowodnione tylko tam, gdzie dadzą się one zweryfikować za pomocą innych, bardziej wiarygodnych, przekonujących i obiektywnych dowodów. Wnioskodawczyni w tym postępowaniu zgłaszała do podziału wiele różnych składników majątkowych, których albo nie było, albo były, ale nie w takiej ilości, jak wskazywała wnioskodawczym (dotyczy to zwłaszcza ruchomości), albo wręcz nie stanowiących w ogóle jej własności, bo stanowiących odrębną własność uczestnika.

Dokonując oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego dotyczącego zgłoszonych do podziału ruchomości, Sąd uznał za udowodnione w tym postępowaniu istnienie jedynie tych składników majątkowych, które zostały okazane w celu wyceny przez biegłego J. S.. Jak już podkreślono, w przypadku ruchomości wnioskodawczyni zgłosiła do podziału takie ich ilości, których w chwili obecnej nie ma, gdyż uległy zdekompletowaniu w czasie trwania związku małżeńskiego. Dlatego też wycena mogła obejmować – i objęła – jedynie składniki majątkowe istniejące do chwili obecnej i znajdujące się w posiadaniu wnioskodawczym lub uczestnika oraz okazane biegłemu. Sąd Rejonowi zaznaczył również, że zarówno wnioskodawczyni jak i uczestnik byli obecni podczas oględzin ruchomości przez biegłego i nie zgłaszali uwag co do ruchomości zgłoszonych do podziału, nie protestując, by wchodziły one w skład majątku wspólnego.

Spośród ruchomości okazanych biegłemu i oszacowanych w jego opinii Sąd pierwszej instancji nie przyjął jako wchodzącej w skład majątku wspólnego wersalki w kolorze czerwonym /pkt 1 b opinii/, gdyż została ona zakupiona 1999 roku, a więc przed zawarciem związku małżeńskiego wnioskodawczym i uczestnika, segmentu pokojowego w kolorze białym z brązowymi bokami /pkt 3 a opinii/, gdyż jak wynika z zeznań świadka S. U. /k. 76/ segment ten został zakupiony przez niego od kolegi i był już w domu, gdy wnioskodawczym się do niego wprowadziła, obrazów w ilości dwóch sztuk, co do których w obecności biegłego wnioskodawczym i uczestnik oświadczyli, że dokonają samodzielnie podziału /pkt 15 opinii/. Sąd nie przyjął również jako składnika majątku wspólnego roweru wymienionego w punkcie 27 opinii, uznając, że nie zostało wykazane, by wchodził on w skład majątku wspólnego, gdyż żadna ze stron nie zgłaszała go do podziału. Zlecając wycenę roweru Sąd miał na uwadze rower zabrany przez wnioskodawczynię, który jednak nie został przez nią okazany do oględzin, stąd też nie wiadomo, czy w chwili obecnej ten składnik majątkowy w ogóle jeszcze istnieje.

Sąd nie przyjął także jako wchodzącego w skład majątku wspólnego samochodu osobowego M. L. o numerze rejestracyjnym (...) (oznaczonego przez uczestniczkę jako R. (...) o numerze rejestracyjnym (...)). Nie budzi bowiem żadnych wątpliwości okoliczność, że przedmiotowy samochód został zakupiony przez uczestnika po rozwodzie, na okoliczność czego uczestnik złożył umowę sprzedaży z dnia 3 kwietnia 2011 roku. Wprawdzie z pisma Starostwa

Powiatowego w R. /k. 72/ wynika, że uczestnik Z. U. (1) posiadał wcześniej zarejestrowany na siebie samochód osobowy marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...), jednakże posiadał go w okresie od 23 lutego 1999 roku do 24 lutego 2006 roku, a zatem został on nabyty przed ślubem z wnioskodawczynią i stanowił majątek odrębny uczestnika, nadto został sprzedany jeszcze w czasie trwania związku małżeńskiego. Dlatego też brak było podstaw do traktowania tego składnika jako składnika majątku wspólnego i dokonywania jakichkolwiek rozliczeń z tego tytułu.

Ustalając zakres nakładów dokonanych na nieruchomości uczestnika w czasie od zawarcia związku małżeńskiego wnioskodawczyni i uczestnika Sąd oparł się na zeznaniach uczestnika oraz wskazanych świadków. Dokonując oceny zeznań świadka K. B. Sąd nie dał wiary jej zeznaniom w tym zakresie, w jakim dotyczyły one wymiany okien w budynku mieszkalnym. Świadek wskazała, że wymiana okien została przeprowadzona jeszcze w czasie trwania małżeństwa. Tymczasem pozostali świadkowie oraz sam uczestnik konsekwentnie twierdzili, że wymiana okien miała miejsce już po rozwodzie, w 2011 roku, co więcej, uczestnik złożył do akt sprawy umowę zlecenia wymiany okien i stolarki okiennej z dnia 20 czerwca 2011 roku, która potwierdza jego zeznania w tym zakresie.

W piśmie z dnia 21 września 2012 roku wnioskodawczyni wniosła o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków T. N. i Z. N.. Podczas rozprawy w dniu 4 lutego 2013 roku wnioskodawczyni i jej pełnomocnik cofnęły wniosek o przesłuchanie tych świadków.

Sąd Rejonowy zważył, iż stosownie do treści przepisu art. 31 § 1 k.r.o. z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Z chwilą ustania wspólności każdy z małżonków może żądać podziału majątku wspólnego. W postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności Sąd ustala skład i wartość majątku wspólnego (art. 684 w zw. z art. 567 § 3 k.p.c.)

Zgodnie z brzmieniem art. 43 § 1 k.r.o. oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Jednakże z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku (art. 43 § 2 k.r.o.). Przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym (§ 3).

W niniejszej sprawie z przyczyn omówionych wyżej, w części dotyczącej ustaleń faktycznych i oceny dowodów Sąd ustalił, że w skład majątku wspólnego wchodzi jedynie składniki majątkowe opisane szczegółowo w punkcie 1 a) – cc) postanowienia. Wnioskodawczym i uczestnik nie udowodnili w tym postępowaniu, by w skład majątku wspólnego wchodziły jeszcze jakieś inne składniki majątkowe.

Ustalając wartość ruchomości podlegających podziałowi w niniejszym postępowaniu Sąd oparł się w całości na opinii biegłego do spraw wyceny ruchomości J. S., uznając, że przedmiotowa opinia jest pełna, rzetelna, fachowa i jako taka w pełni przydatna dla celów dowodowych. Opinia ta nie była zresztą kwestionowana przez wnioskodawczynię ani uczestnika.

Rozstrzygając o sposobie dokonania podziału ruchomości między byłymi małżonkami, Sąd pierwszej instancji kierował się zgodnym stanowiskiem wnioskodawczyni i uczestnika co do tego, by składniki majątkowe wymienione w piśmie wnioskodawczyni z dnia 13 lipca 2012 roku przyznać na jej wyłączną własność. Stąd też Sąd przyznał na wyłączną własność wnioskodawczym składniki majątkowe opisane w punkcie 1 a), b), c), e), f), g), h), i), j), k), l), m), n), o), p), q), r), s), t), u), v). Ponadto Sąd przyznał na wyłączną własność wnioskodawczyni składniki majątkowe znajdujące się w chwili obecnej w jej posiadaniu, które zabrała z nieruchomości w M., wyprowadzając się, a mianowicie 4 składniki wskazane w punkcie 1 bb) i cc) postanowienia. Pozostałe składniki majątkowe, a mianowicie wskazane w punkcie 1 d), w), x), y), z), aa) postanowienia Sąd przyznał na wyłączną własność uczestnika, bowiem znajdują się one w jego posiadaniu w chwili obecnej, zaś wnioskodawczyni nie wniosła o ich przyznanie na jej wyłączną własność.

Wartość składników majątkowych przyznanych na wyłączną własność wnioskodawczym wyniosła 3,526 złotych. Z powyższych składników majątkowych uczestnikowi należy się spłata w wysokości połowy ich wartości, tj. w kwocie

1.763 złote (3.526 zł : 2). Wartość składników majątkowych przyznanych na wyłączną własność uczestnika wynosi 1.350 złotych. Z powyższych składników majątkowych wnioskodawczyni należy się spłata w wysokości połowy ich wartości, tj. w kwocie 675 złotych (1.350 : 2). Odejmując od spłaty należnej uczestnikowi od wnioskodawczyni spłatę należną wnioskodawczym od uczestnika otrzymujemy kwotę 1.088 złotych (1.763 – 675 zł).

Zatem należna dopłata na rzecz uczestnika, który otrzymał składniki majątkowe o niższej wartości niż wnioskodawczyni wynosi 1.088 złotych co znalazło swój wyraz w punkcie 3 postanowienia. Jednocześnie Sąd oznaczył termin płatności dopłaty oraz zastrzegł odsetki ustawowe na wypadek uchybienia terminowi płatności.

W niniejszej sprawie zasądzając dopłatę na rzecz uczestnika Sąd Rejonowy rozważał rozłożenie na raty należności przypadającej od wnioskodawczym na rzecz uczestnika. Przepis art. 320 k.p.c. w zw. z art. 212 § 3 k.c. zezwala Sądowi, w szczególnie uzasadnionych wypadkach, na rozłożenie na raty zasądzonego świadczenia. Sąd doszedł jednak do przekonania, że w niniejszej brak jest podstaw do zastosowania instytucji uregulowanej w art. 320 k.p.c. Instytucję powyższą sąd może bowiem zastosować wówczas, gdy istnieje realna szansa, że zobowiązany będzie się wywiązywał z obowiązku uiszczania rat. Tymczasem wnioskodawczym, w ocenie Sądu nie daje żadnej rękojmi, iż będzie w ogóle wywiązywała się z obowiązku uiszczania rat, a co za tym idzie, że roszczenie uczestnika zostanie zaspokojone przez wnioskodawczynię.

Wnioskodawczyni nie daje żadnej gwarancji, że spłatę na rzecz uczestnika ureguluje, zwłaszcza w obliczu swojej sytuacji majątkowej - utrzymuje się z renty socjalnej w wysokości 520 złotych. Rozkładanie należności na raty w powyższej sytuacji jest bezcelowe. Zwłaszcza, że nawet przyszła egzekucja świadczenia zasądzonego w niniejszym postępowaniu od wnioskodawczym stoi pod znakiem zapytania, a właściwie jest mało realna wobec jej dochodów (a także zadłużenia alimentacyjnego).

Stąd też Sąd nie zastosował instytucji uregulowanej w art. 320 k.p.c.

Odnosząc się do żądań A. U. dotyczących rozliczenie nakładów z majątku wspólnego na majątek odrębny uczestnika poczynionych na nieruchomości uczestnika w postaci: remontu łazienki, zakupu glazury, osprzętu, armatury łazienkowej, własnoręcznego układania płytek, budowy ogrodzenia wokół budynku wraz z podmurówką i ramą oraz furtką, budowy zbiornika asenizacyjnego, konserwacji budynku, wymiany okien i stolarki a szacowanych na kwotę 40.000 złotych Sąd Rejonowy oddalił wniosek o rozliczenie nakładów jako nieuzasadniony.

Sąd rejonowy powołał treść art. 45 § 1 k.r.o., zgodnie z którym każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności.

W niniejszej sprawie w ocenie Sądu brak było jednak podstaw do rozliczenia jako nakładu z majątku wspólnego na nieruchomość stanowiącą majątek odrębny uczestnika budowy ogrodzenia wraz z podmurówką, którego wartość biegła oszacowała na kwotę 3.400 złotych. Jak wynika bowiem ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, ogrodzenie wraz z podmurówką finansowali rodzice uczestnika, którzy zakupili siatkę, cement, piasek i słupki do budowy ogrodzenia, wzięli nawet na ten cel pożyczkę, zaś wykonywał je uczestnik wraz ze swoim szwagrem S. B. oraz ojcem S. U.. Stąd też sfinansowania budowy ogrodzenia stanowiło w istocie nakład rodziców uczestnika na jego nieruchomość. Zatem brak podstaw do traktowania tego nakładu jako pochodzącego z majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika. Analogicznie należy odnieść się do nakładu w postaci budowy zbiornika asenizacyjnego, którego koszt biegł obliczyła na kwotę 1.200 złotych, a co do którego z materiału dowodowego wynika, że materiały na budowę zbiornika asenizacyjnego w postaci stempli oraz części desek pochodziły od szwagra uczestnika - S. B., który nie wziął za nie pieniędzy, część desek pochodziła z zerwanej podłogi w budynku mieszkalnym, zaś pieniądze na żwir i cement dali rodzice uczestnika, natomiast wykonywał go uczestnik wraz ze swoim szwagrem S. B. oraz ojcem S. U.. Sąd podkreślił, że oba powyższe nakłady były dokonywane systemem gospodarczym, a więc własną pracą uczestnika i osób mu pomagających. Nie sposób zatem tym bardziej wycenić tej pracy, traktując ją w kategorii

nakładu. Zresztą praca uczestnika i tak stanowiłaby nakład na jego własną nieruchomość. Sąd podniósł również, że nie neguje, iż uczestniczka A. U. uczestniczyła w pracach budowlanych (sama wskazywała, że nosiła gruz do zbiornika asenizacyjnego). Jednakże w ocenie Sądu nakład jej pracy stanowił nakład podjęty i zużyty w celu zaspokojenia potrzeb rodziny. Oboje małżonkowie, jako młodzi małżonkowie, przecież starali się zapewnić sobie i swojej rodzinie lepsze warunki mieszkaniowe. Obowiązek przyczyniania się do zaspokajania zwykłych potrzeb rodziny spoczywa na obojgu małżonkach i oboje winni w tym celu współdziałać. Stąd też wnioskodawczym nie może żądać w chwili obecnej zwrotu wartości swojej pracy fizycznej włożonej w dokonanie wyżej wskazanych prac.

Jeśli chodzi o nakład w postaci wymiany części okien w budynku mieszkalnym (którego biegła wyliczyła na kwotę 855 złotych) Sąd uznał, że brak podstaw do jego rozliczenia w tym postępowaniu, bowiem wymiana okien została dokonana w 2011 roku, a więc po rozwiązaniu małżeństwa. Analogicznie Sąd potraktował nakład w postaci wymiany blachy na budynku gospodarczym, który biegła oceniła na kwotę 3.240 złotych, a który został – według twierdzeń uczestnika – dokonany po ustaniu małżeństwa i ze środków jego rodziców. Wnioskodawczym zaś okoliczności przeciwnej w tym postępowaniu nie udowodniła.

Przechodząc do oceny zasadności rozliczenia nakładów dokonanych na remont budynku mieszkalnego w postaci remontu łazienki, kuchni, WC oraz pokoi (obejmujących wylewki, położenie płytek podłogowych i ściennych, osadzenie drzwi z futrynami, wykonanie ściany pomiędzy kuchnią i łazienką i WC, wyposażenie łazienki i WC w kabinę prysznicową PCV, umywalki, sedes, instalacje elektryczną, wodociągową i kanalizacyjną), których wartość biegła wyceniła łącznie na kwotę 6.104 złote Sąd uznał również, że brak jest podstaw do rozliczenia przedmiotowego nakładu w niniejszym postępowaniu jako nakładu z majątku wspólnego. Jak bowiem wynika z materiału dowodowego powyższy remont został dokonany przez uczestnika także systemem gospodarczym z pieniędzy pochodzących ze sprzedaży nieruchomości wchodzącej w skład jego majątku odrębnego. Twierdzenia uczestnika w tym zakresie są wiarygodne, zwłaszcza, jeśli porówna się kwotę uzyskaną ze sprzedaży nieruchomości, wynoszącą 10.000 złotych, z wartością dokonanych nakładów w kwocie 6.104 złote, która w całości zawiera się w kwocie uzyskanej ze sprzedaży pola. Stąd też w ocenie Sądu nakład na remont budynku mieszkalnego sfinansowany z majątku odrębnego uczestnika na zasadzie surogacji wszedł w skład majątku odrębnego uczestnika, więc brak było podstaw do traktowania go jako nakład z majątku wspólnego.

Reasumując, Sąd uznał, że żaden ze zgłoszonych przez wnioskodawczynię nakładów nie został udowodniony jako pochodzący z majątku wspólnego i podlegający rozliczeniu w trybie art. 45 § 1 k.r.o. Sama okoliczność, że nakłady były dokonywane w trakcie trwania małżeństwa nie powoduje automatycznie zaliczenia ich do majątku wspólnego, jeśli wykazane zostanie ich dokonanie z majątku odrębnego lub majątku osób trzecich. Taka właśnie sytuacja miała miejsce w niniejszym postępowaniu.

W piśmie z dnia 1 marca 2013 roku wnioskodawczyni wskazała, że: „pragnę poinformować Wydział Cywilny, że zgłaszam do podziału majątku wspólnego męża i mojego, bo ja z pozwanym stawiałam i murowałam komórki, garaże, stodołę, oborę i kopałam szambo, bo nie było odpływu, łazienki, kuchni urządzonej i ubikacji w domu (..) do 2002 roku" /pismo, k. 98/. Podkreślić należy, że wnioskodawczyni w niniejszym postępowaniu nie udowodniła, jakoby nakłady w postaci stawiania i murowania komórek, garaży, stodoły, obory były dokonywane w trakcie trwania związku małżeńskiego. Nie zgłosiła na tę okoliczność żadnych wniosków dowodowych. Zarazem dodać należy, że nieprawdopodobnym jest twierdzenie o dokonywaniu przez wnioskodawczynię takich nakładów w czasie trwania związku małżeńskiego. Skoro nieruchomość stanowiąca własność uczestnika jest nieruchomością znajdującą się w posiadaniu rodziny od wielu lat, gdyż stanowiła wcześniej własność jego rodziców, niewiarygodnym jest, by komórki, garaże, stodoła i obory były „stawiane i murowane" właśnie w ciągu kilku lat trwania małżeństwa wnioskodawczyni i uczestnika, a nie istniały już wcześniej, jako normalne części składowe nieruchomości w środowisku wiejskim. Nie sposób sobie wyobrazić z jakich środków wnioskodawczyni i uczestnik mieliby dokonywać wznoszenia tych budynków, skoro oboje nie pracowali w czasie trwania małżeństwa lub osiągalni bardzo skromne dochody. Takich nakładów nie zgłaszała też wnioskodawczyni do rozliczenia w swoim pierwszym piśmie, złożonym przez pełnomocnika z urzędu i po konsultacji z nim, w którym zgłosiła do rozliczenia budowę szamba, remont kuchni i łazienki oraz budowę ogrodzenia. Takie też nakłady zostały zgłoszone w piśmie pełnomocnika wnioskodawczyni z dnia 9 kwietnia

2013 roku /k. 125/. Również podczas rozprawy w dniu 27 stycznia 2014 roku wnioskodawczyni i jej pełnomocnik oświadczyli, że wnioskodawczyni nie zgłasza do rozliczenia żadnych innych nakładów poza wskazanymi przez biegłą z zakresu szacunku nieruchomości w opinii /k. 175/. Żadne inne nakłady nie zostały też w niniejszym postępowaniu udowodnione.

Sąd rejonowy podkreślił, że do twierdzeń wnioskodawczyni w niniejszym postępowaniu podchodzić należało ze szczególną ostrożnością z racji choroby, na którą cierpi wnioskodawczyni (schizofrenia paranoidalna), uznając jej twierdzenia za udowodnione tam, gdzie dadzą się one zweryfikować za pomocą innych bardziej wiarygodnych dowodów. Wspomnieć należy, że wnioskodawczyni w tym postępowaniu wskazywała także, że: „chce dołączyć do podziału las, pole i łąkę oraz działkę przy domu”, mimo, iż jednocześnie sama wskazywała, że nieruchomość w (...) uczestnik miał jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego, a zatem stanowiła jego majątek odrębny, co wynika zresztą z odpisu księgi wieczystej prowadzonej dla tej nieruchomości.

Konsekwencją przyznania wnioskodawczyni na wyłączną własność składników majątkowych opisanych w punkcie 4 postanowienia, jest, zgodnie z przepisem art. 624 k.p.c. w zw. z art. 688 i 567 § 3 k.p.c., orzeczenie nakazu wydania przedmiotowych rzeczy, które znajdują się w chwili obecnej na nieruchomości uczestnika.

Podkreślić należy, że podziałowi w niniejszym postępowaniu nie mogły podlegać rzeczy osobiste i ubrania wnioskodawczym, jako należące do jej majątku osobistego. Zresztą w trakcie oględzin z udziałem biegłego do spraw szacunku nieruchomości wnioskodawczym zabrała z nieruchomości uczestnika rzeczy osobiste i ubrania, co zostało zaznaczone przez biegłego w opinii.

O kosztach należnych na rzecz pełnomocnika z urzędu wnioskodawczym Sąd orzekł na podstawie § 7 pkt 10 w zw. z § 6 ust. 4 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Dz. U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.

Ponadto, na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. Sąd postanowił ustalić, że w pozostałym zakresie każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie i oddalił wniosek uczestnika o zasądzenie od wnioskodawczym na rzecz uczestnika zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Na podstawie art. 113 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. Dz.U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594 z późn. zm.) Sąd nie obciążył wnioskodawczyni i uczestnika nie uiszczonymi kosztami sądowymi w sprawie.

Apelację od powyższego orzeczenia wniosła wnioskodawczyni.

Z jej treści wynika, że A. U. wnosząc o „umorzenie” orzeczonej na rzecz Z. U. (1) kwoty 1088 zł. kwestionuje ustaloną przez Sąd pierwszej instancji spłatę.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja nie może odnieść oczekiwanego przez uczestniczkę postępowania skutku w postaci zmiany zaskarżonego orzeczenia polegającej na odstąpieniu od orzeczonej w punkcie 3 postanowienia dopłaty.

Dokonując oceny wydanego w przedmiotowej sprawie orzeczenia stwierdzić należy w pierwszej kolejności, że Sąd Okręgowy w pełni podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji i przyjmuje je za własne. Precyzja tych ustaleń oraz wnikliwa, spójna i logiczna analiza przeprowadzonych w toku postępowania dowodów pozwala uznać, że dokonując ustaleń faktycznych Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się żadnych błędów ani uchybień, nie naruszył tym samym dyspozycji wynikającej z art. 233 § 1 k.p.c.

W omawianej sprawie Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy zastosował również prawo materialne, w szczególności przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego: art. 43 k.r.o. i art. 45 § 1 k.r.o. Słusznie, biorąc pod

uwagę poczynione w sprawie ustalenia faktyczne przyjął, że byłym małżonkom przysługują równe udziały w majątku dorobkowym oraz, że w skład majątku wspólnego podlegającego podziałowi wchodzi jedynie pozyskane w czasie trwania małżeństwa ruchomości. Brak jednocześnie podstaw aby uwzględnić sformułowane przez wnioskodawczynię żądania zwrotu rzekomych nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty byłego męża. Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, że twierdzenia A. U. o nakładach jakie z majątku wspólnego małżonków były poczynione na nieruchomości uczestnika nie zostały potwierdzone żadnymi wiarygodnymi dowodami.

Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował się również wynikającego z art. 623 k.p.c. obowiązku zasądzenia dopłaty, skoro wartość podzielonych (zgodnie z wnioskiem autorki apelacji) składników majątkowych nie była równa.

Reasumując zawarte w skardze apelacyjnej żądanie „umorzenia” zasądzonej na rzecz uczestnika postępowania nie znajduje żadnych podstaw prawnych ani faktycznych.

Apelacja skutkuje natomiast zmianą zaskarżonego wyroku w części w zakresie sposobu i terminu płatności ustalonej w zaskarżonym postanowieniu dopłaty jaką winna uiścić wnioskodawczyni na rzecz uczestnika postępowania.

W niniejszej sprawie zasądzając dopłatę na rzecz uczestnika Sąd pierwszej instancji rozważał rozłożenie na raty należności przypadającej od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika i słusznie zauważył, że przepis art. 320 k.p.c. w zw. z art. 212 § 3 k.c. zezwala w szczególnie uzasadnionych wypadkach, na rozłożenie na raty zasądanego świadczenia. Sąd doszedł jednak do przekonania, że w niniejszej brak jest podstaw do zastosowania instytucji uregulowanej w art. 320 k.p.c. powołując się na brak gwarancji dobrowolnej zapłaty ze strony wnioskodawczyni. Z powyższym stanowiskiem nie można się zgodzić.

W ocenie Sądu Okręgowego, że jednorazowa zapłata przez wnioskodawczynię na rzecz uczestnika postępowania kwoty 1088 zł w terminie miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia, w sytuacji życiowej w jakiej ta się znajduje nie jest możliwa. Okoliczności, że A. U. jest osobą chorą, nie posiada mieszkania, utrzymuje się z renty w kwocie niespełna 600 zł. uzasadnia nie tylko potrzebę rozłożenia na raty orzeczonej dopłaty ale również odroczenia terminu płatności poszczególnych rat na okres do końca 2015 r. W tym okresie wnioskodawczyni uzyska możliwość uregulowania swojej sytuacji mieszkaniowej, winna podjąć działania zmierzające do polepszenia swojej sytuacji finansowej a co za tym idzie spłaty uczestnika postępowania. Ustalone raty nie przekraczające kwoty 100 zł miesięcznie uwzględniają okoliczność, że możliwość zarobkowe A. U. ogranicza w istotny sposób stan jej zdrowia psychicznego. Podstawę rozstrzygnięcia o rozłożeniu na raty zasądzonej dopłaty stanowi przepis art. 212 k.c. przewidujący możliwość rozłożenia na raty należności z tytułu spłat lub dopłat w postępowaniu o zniesienie współwłasności, i stanowiący *lex specialis* w stosunku do przepisu art. 320 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie przepisu art. 386 § 1 k.p.c. orzekł o zmianie zaskarżonego orzeczenia we wskazanej wyżej części a w pozostałym zakresie na podstawie przepisu art. 385 k.p.c. skargę apelacyjną oddalił.

Sąd Okręgowy stosując odpowiednio przepis art. 520 k.p.c. nie obciążył skarżącej obowiązkiem zwrotu na rzecz uczestnika kosztów postępowania pomimo, że ich interesy były sprzeczne i skarżąca winna zostać uznana za przegrywającą sprawę w drugiej instancji. Sąd wziął pod uwagę sytuację majątkową i zdrowotną A. U., która jest niezwykle niekorzystna.

Na oryginale właściwe podpisy